

СТАНОВИЩЕ

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов

**Изготвил становището: доц. д-р Христо Сирашки, СА „Д. А. Ценов“,
катедра „Стратегическо планиране“**

Автор на дисертационния труд: Христо Симеонов Василев

**Тема на дисертационния труд: РАЗРАБОТВАНЕ НА СТРАТЕГИИ ЗА
ХОРИЗОНТАЛНА И ВЕРТИКАЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА БИЗНЕСА**

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Становището е изготвено на основание Заповед № 77/ 23.01.2025г. на Ректора на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ за утвърждаване състава на научното жури по открита процедура по публична защита на дисертационен труд на тема „Разработване на стратегии за хоризонтална и вертикална интеграция на бизнеса“, разработен от докторант Христо Василев.

Темата на дисертационният труд е актуална и значима, тъй като динамиката на съвременните условия на бизнес средата, предполага организациите да са гъвкави, и реактивни. Използването на стратегии вертикална и хоризонтална интеграция, предоставя възможност за адаптация към бързо нарастващите изисквания на пазара и способност за реакция на конкурентния натиск.

Цел на дисертационния труд е да се изследват процесните аспекти на разработването и внедряването на стратегии за хоризонтална и вертикална интеграция за компаниите от сектор металообработваща промишленост (по специално по 24.2 и по 24.3) и да се синтезират мерки и механизми за усъвършенстване на приложимите дейности, което да подпомогне бизнес промяната и развитието. Целта е конкретизирана в три основни изследователски задачи, които считам за изпълнени в хода на работата на докторанта.

Обект на изследване са стратегиите за вертикална и хоризонтална интеграция на бизнеса, а предмет – основните методологически подходи за разработване на тези стратегически решения в компаниите от сектор металообработване

Изследователската теза е, че методологически обоснованото разработване на стратегиите за хоризонтална и вертикална интеграция, съчетано с отчитане на специфични влияещи фактори за съответния сектор, спомага за преодоляване на

комплицирани проблеми при продуктово-пазарното и технологичното обновяване и разширяване на бизнеса и така благоприятства постигането на растеж, устойчиво развитие или оздравяване на дейността.

Представеният дисертационен труд е в общ обем 272 страници, включващ в структурно отношение увод, три глави, заключение, литература и 12 приложения. В дисертационният труд са използвани 120 източника, от които 24 на български език и 96 на английски език. От списъкът с използвана литература проличава целенасоченост на научното изследване, а броят на източниците приемам за достатъчен. В дисертационният труд литературните източници са цитирани коректно.

За онагледяване и подсилване на основния текст са представени 20 фигури и 16 таблици.

Считам, че обемът на дисертационния труд е оптимален и балансиран в съдържателно отношение.

В материалите по защитата докторант Христо Василев представя 6 броя публикации, с които е направил публично достойние основните идеи и научните си достижения в дисертационния труд.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

В основният текст дисертационния труд включва увод, три глави и заключение.

В увода са включени основните изискуеми атрибути: актуалност на темата, цел на изследването, обект, предмет, изследователски задачи, изследователска теза, методология на изследването, ограничителни условия.

В първа глава е представена интеграцията на бизнеса и връзката със стратегическото планиране. Проучени са модели за развитие на бизнес организацията. Анализирани са основните алтернативи на стратегическата интеграция. Обобщени и представени са мотивите „за“ и против“ стратегиите за вертикална и хоризонтална интеграция. Разгледани са методологиите и инструментите за формулиране на стратегии за интеграция.

Във втора глава се акцентира върху спецификата на разработването на стратегии за хоризонтална и вертикална интеграция в българските бизнес организации. Докторанта представя емпирично проучване, като в началото описва целите на изследването, методическата рамка и др. Направен е дескриптивен анализ на данните, като се обръща внимание на методологиите и инструментите за формулиране на стратегии за интеграция, управленското влияние и факторите, оказващи влияние върху интеграцията, управлението на процесите по интеграция.

В трета глава докторанта разглежда методологическите аспекти при разработването на стратегии за хоризонтална и вертикална интеграция. Обръща се внимание на технологиите за формулиране на стратегически решения за интеграция, представена е комплексна методика за разработване на стратегически решения за интеграция на бизнеса, представено е управленското въздействие върху ключовите фактори и реинженеринг на бизнес процесите.

В заключението са обобщени изпълнените задачи от автора на дисертационния труд и потвърждаването на изследователската теза.

От предоставената справка от StrikePlagiarism не се забелязват нарушения на правилата на академичната етика.

Авторефератът отговаря на изискванията и достоверно отразява цялостното съдържание на дисертационния труд и научните приноси на докторанта.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

В дисертационния труд се съдържат научни и научно-приложни приноси, които са свързани с изпълнените задачи по работата на докторанта Христо Василев. Приемам заявените от докторанта приноси на дисертационния труд. Представената справка в автореферата обективно отразява научните и научно-приложни приноси, значими за изследваната област. В резултат от задълбочената научна и изследователска работа на докторанта е извършен е детайлен анализ на процесите и аспектите на разработването и внедряването на стратегии за хоризонтална и вертикална интеграция в бизнес организациите от сектора на металообработващата промишленост. Резултатите, постигнати от докторанта са свързани с установяване на следното:

- ✓ В резултат на задълбочено емпирично изследване са открити водещите аргументи „за“ и „против“ стратегията на интеграция. Установено е, че йерархичният подход на корпоративно планиране е най-подходящ за използване в предприятията от металообработващата промишленост у нас с оглед на тяхната специфика.
- ✓ На базата на емпирично проучване се изведени данни, на базата на които постига по-добро разбиране на управлението на бизнес интеграцията в България, анализ на предизвикателства при вземането на решения, създаване на референтна банка за бизнес лидери, по-ефективно сътрудничество и взаимодействие и цялостно подобрене на конкурентоспособността.
- ✓ Предложена е Комплексна методика за разработване на стратегически решения SMART Integra включваща структурирани стъпки като анализ на текущото състояние, идентификация на целите, разработване на план за действие и

непрекъснат мониторинг. Като също така са тествани нейните възможности и са открити насоките за нейното по-нататъшно усъвършенстване.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

Нямам критични бележки към автора. При защитата докторант Христо Василев би могъл да коментира кой според него е основния риск при реализирането на стратегия за вертикална интеграция в изследвания подсектор и как предприятията могат да минимизира неговото влияние.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Дисертационният труд на тема „Разработване на стратегии за хоризонтална и вертикална интеграция на бизнеса“ представлява актуално и задълбочено изследване. Въз основа на посочените достойнства, научни и научно-приложни приноси давам положителна оценка на дисертационния труд и подкрепям присъждането на образователната и научна степен „доктор“ по докторска програма „Планиране“ в професионално направление 3.8. Икономика на Христо Симеонов Василев.

Дата:

25.02.2025

Изготвил становището:

(доц. д-р Христо Сирашки)